Ч. 97 (13.995). Львів, субота 13. квітня 1935. Poeztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“. Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

V-ий Зїзд українських природників і лікарів.

V. Зїзд українських природників і лікарів ...деться у Львові в днях 20.—22. квітня ц. р. ...рама Зїзду: Субота 20. квітня, год. 15, саля ...Інституту ім. Лисенка: 1) Відкриття Зїзду. ...бір Президії. 3) Привіти. 4) О. Пололин: ...25-ліття Українського Лік. Т-ва. 5) Б. ...цький: 25-ліття Медичної Громади. 6) Т. Е. Бурачинський: Новіші погляди в науці про ...тереза. Неділя 21. квітня, год. 9, саля природничого музею Н. Т. Ш., вул. Чарнецького 24., ...не засідання обох секцій. На денному порядку реферат В. Кубійовича на тему „Людність ...інських земель у картах“. Вистава з поясненнями. Понеділок 22. квітня, год. 13, та сама ..., спільне засідання обох секцій. На денному ...дку: 1) реферат В. Кубійовича на тему „Зміни в стані заселення українських земель СССР в ...станніх роках“. 2) Звіти з праць секцій. 3) Резолюції. 4) Закриття Зїзду.

Крім того в неділю від год. 10. працюватиме ...рево секція природників у підсекціях: біольогічній (реферати І. Раковського, О. Тисовського, ...ьги Мриц, Т. Фотинюка, Е. Малика), географічній (реферати З. Залуцького, Ю. Полянського, І. ...ї) і математично-фізичній (теми й реферати будуть подані пізніше). Спільне засідання біольогічної і географічної підсекції, злучене з оглядинами природничого музею НТШ в новому приміщенні й рефератами В. Бригідера, С. Пастернака і В. Огоновського, відбудеться в неділю 21. ц. м. в год. 15.

Секція лікарів радитиме в неділю 21. ц. м. від год. 9.30 у салі музею НТШ. На денному порядку реферати М. Панчишина, М. Дзеровича, Т. Мацькова, Т. Бурачинського, І. Ортинського, Е. Дурделла, Я. Шматери Ковалкової. В год. 15. у тій самій салі відбудуться ювилейні Заг. Збори Українського Лік. Т-ва. II. засідання лік. секції відбудеться в понеділок 22. ц. м. в год. 9. На денному порядку реферати Е. Цитлика, Ю. Маковського. Н. Мазепової, І. Ортинського. Т. Гвоздецького, Ю. Добриловського, М. Струхи, П. Горницького, Е. Вертипороха й О. Маланюка.

Зїзд буде попереджений поминальним богослуженням за померших членів У. Л. Т. в суботу, год. 8. в Успенській церкві.

Кореспонденцію в справах Зїзду спрямовувати на адресу: д-р Евген Дурделло, Львів, Сикстуська 22.

Зїздовий Комітет творять: д-р В. Левицький, д-р Ю. Полянський і д-р Т. Е. Бурачинський.

В. Британія не прийме ніяких нових зобовязань.

ЛЬОНДОН, 12. 4. ПАТ. Хід нарад у Стрезі ...оює політичні кола Льондону, що щоле...ь станеться, британський уряд не дасть собі ...кинути ніяких нових зобовязань. Британські ...істри неспокійні з приводу становища Німеччини, але всеж сподіваються, що Німеччина підпише договір з якимсь зі своїх сусідів. Німеччина мабуть не сказала ще свого слова. Одначе, ...кби виявилося, що Німеччина не причиниться до загальної безпеки, тоді без сумніву британський уряд розгляне прихильно заходи інших держав, щоб устійнити гарантії взаємної безпеки без Німеччини. В кожному випадку британський уряд не змінив свого становища, яке зазнав у льондонській заяві з 3. лютого ц. р. Британський уряд міркує, що найкращою методою осягнути безпеку це підписати регіональні пакти у рямцях Ліги Націй. В. Британія не підпише ні пакту у справах середущої Европи ні східного пакту. Коли заява Гітлера, яку склав канцлер мін. Саймонові, у справі повороту Німеччини до Ліги Націй означає, що Німеччина не вернеться, доки не дістане знову кольоній від інших держав, тоді це становище викликало би саме противне становище В. Британії.

За поворот Німеччини до Ліґи Націй.

ЗАЯВА ПРЕМ. МЕКДОНАЛЬДА.

СТРЕЗА, 12. 4. ПАТ. Прем. Мекдональд заявив журналістам, що В. Британія не думає ширше отвирати дверей Німеччині до Ліґи Націй. В. Британія бажає, щоб Німеччина вернулась до Женеви, але не на умовинах, які висуває Берлін. Було б великою помилкою міркувати — говорив прем'єр, що В. Британія згодиться на кожне домагання Німеччини за ціну її поворроту до Ліґи. Колиб інші держави згодились на домагання Німеччини, то це було би великою небезпекою для довіря до Ліґи і до трьох великих західних держав. Годі подумати, буцімто вдасться поріжнити три великі держави в їх акції для вдержання миру.

Військовий союз Італії з Францією?

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. „Ль'Евр“ пише, що ...важнішим моментом на конференції у Стрезі ... французько-італійські розмови. Кажуть, що ...ссоліні запропонував Франції військовий союз. ...минулого прорік, що підпише військові союзи ...державами Малої Антанти і балканськими державами. Широкі повновласти уможливлять прем. Флянденові і мін. Лявалеві розглянути ці пропозиції.

ПарисьКа преса радіє вислідами першого дня нарад у Стрезі. Преса привитала з вдоволенням заяву прем. Мекдональда, що поворот Німеччини до Женеви не може відбутись без застережень.

Жахлива торговля людьми.

Як гинуть еміґранти на американських водах.

У звязку з проектом поширення повновластей американського уряду праці в справах еміграції у вашингтонському конґресі зясовано цими днями жахливі подробиці торговлі людьми на підкладі нелегальної імігарції до Зл. Держав. Арештовано 35 злочинців, що за десять років вимантили міліон долярів від нещасних жертв, які обіцяли перепачкувати до Зл. Держав, оминаючи імігарційні формальности. Пачкарями були безоглядні бандити, що не жахалися навіть убивати свої жертви. Тереном їх... діяльности є острів Куба, куди приїздить ...гато людей з цілого світа, щоби звідси діставтись до Зл. Держав. Пачкарі зашивали їх у мішки і подавали за фрахтом як клунки з ярниною тощо. Колиж прибережна сторожа прийшла на корабель, щоби перевести докладну ревізію, **матрози кидали нещасних людей у мішках попросту в море, де вони топилися.** В інших випадках **вибивали перепачкованим еміґрантам зуби,** щоби забрати їм золоті пльомби. Стрінувшись з протестом, **убивали їх і кидали в море.** В найкращому випадку висаджували їх на безлюдних і безводних острівчиках біля Фльориди, **де вони гинули зі спраги та голоду.**

Перед новою виборчою ординацією.

Львів, 12. квітня 1935.

У повній мовчанці відбувається опрацьовання нової виборчої ординації до Сойму та Сенату. На сторінках польської опозиційної преси правда час від часу появляються деякі вістки, але це лише здогади, а часом газетярсько-партійні інспірації. Проурядова преса поки що обмежилась до короткої замітки-гасла: нова ординація повинна завершити боротьбу з партійництвом. А при обговоренні самого закону нової конституції можна було лише почути, що слід голосування на партійні листи заступити голосуванням на особи. Підкреслювалось при тому, що до державно-публичного життя необхідно притягати найбільше вартісні та заслужені особи, без огляду на їх політичні переконання. Навіть, навпаки, ріжноманітність політичних переконань нових послів та сенаторів має бути корисною в новому державному устрою. Адже при нім Сойм зводиться радше до ролі органу, що висловлює свою опінію про проекти нових законів та зголошує свої дезідерати в ріжних ділянках життя; всяж повнота законодатної влади переходить до уряду. Очевидно, що при такій системі політичні партії не можуть мати давного значіння при виборах. Організуюча та порядкуюча роля політичних партій має перейти на урядові чинники.

Така доля чекає польські політичні партії. Але чи можуть втратити своє значіння при новім державнім устрою українські політичні партії? Коли свої міркування базувати на тихже самих ідеольоґічних підставах, то прийдеться до цілком інших висновків.

Передовсім. Хто в недержавнім народі має відограти організуючу та порядкуючу ролю, як саме не політичні партії. Четже ясно, що чужонаціональний державний апарат не може заступити собою наших політичних організацій. Очевидно, коли хочеться трактувати український нарід, як окремий національний організм зі всіма його правами. Не знаємо, чи автори нової виборчої ординації до Сойму і Сенату будуть рахуватись із цим особливим положенням, яке займає український нарід в польській державі. Але незалежно від того, як потрактує наші національно-політичні права нова виборча ординація, треба з особливим натиском підкреслити, що ніколи не втратять своєї сили та значіння ті правно-політичні підстави, на яких базується право українського народу до можливо найширшої автономії в межах польської держави.

Український нарід творить більшість населення на тих своїх віковічних землях, на яких колись істнувала Галицько-Волинська Держава. Ще так недавно і з такою посвятою він боровся за свою незалежність і хоч її не здобув, то раз на все перестав бути етнографічною масою, а став дозрілим народом, свідомим повноти своїх національно-політичних прав.

З другого боку, право кожного народу до самостійного життя освячено потоками крови останньої світової війни. Це право стало нормою міжнароднього права і, хоч не у повноті було воно застосоване у міжнароднім житті, то всеж не тільки не втратило свого значіння, але постійно зростає на силі. Не в Европі тільки, а у цілому світі відбувається процес, що його назвали націократією.

Зокрема щодо українського народу в Польщі, то не втратила сили ані постанова Ради Амбасадорів держав Антанти з 14. III. 1923 р. ані теоретично не анульований і польський закон з 26. вересня 1922, а ті два акти признають українцям право до автономії.

Тому ясно, що не можна ліквідувати політичного життя українського народу; не можна також обмежувати і ролі українських політичних партій при виборах до сойму і сенату.

Словом, коли не хочеться перекреслити національно-політичні права українського народу та внести дезорганізацію і безладдя в його політичне життя, то не можна обмежувати ролі і діяльности українських політичних партій взагалі, а зокрема і при виборчій акції. При тих же самих ідеольогічних засадах виборча ординація до сойму і сенату мусить бути іншою на українських землях, ніж на польських.

На закінчення прикра для нашого національного престіжу увага. У світлі цих міркувань якою безмежно невідповідальною демагогією та безглуздим малпуванням чужого видається пропаганда в недержавному українському народі боротьби з власними політичними партіями.

С. Хруцький.

Стреза.

Читачі всіх ілюстрованих часописів у світі мають нині змогу оглядати образок краєвиду, що подабає на закутину раю: чарівне озеро поміж горами, що виблискують снігом критими шпилями, модерну міську променаду над берегом, а посередині озера островець, що потаює у зелені пальм: між кущами дерев і квітів біліють стіни розкішної палати, тої палати, на яку нині звернені очі світа. Це містечко Стреза над Ляго Маджіоре й острів Ізоля Белля з палатою князів Боромео, в якій колись мешкав Наполеон. Вчора у тій палаті, в атмосфері казкової природи й найбільш вибагливого комфорту, розпочалась конференція, яка виросла рантом до значіння історичної події виключно з огляду на склад конференції: три премієри трьох західних великодержав, два міністри закордонних справ, державні секретарі й безліч референтів найвідповідальніших ресортів, — це навіть у післявоєнній добі, в якій паради й наради, зїзди й конференції стали якоюсь манією, річ незабиянка.

Кажемо, що лише особистий склад конференції, лише присутність на ній Мусолінія, Мекдональда й Фляндена, Саймона, Лявaля і Сувіча, амбасадорів Франції, Англії й Італії із ріжних европейських столиць, — лише той список імен звернув на Стрезу таку увагу, якою вона нині втішається. Бо зрештою ніхто до тої конференції не привязував надзвичайного значіння ані тоді, коли в Парижі, 23. мин. міс., безпосередньо перед подорожею англійців до Берліна, виринула ідея таку конференцію скликати, — ані і тепер, після дипльоматичної англійської подорожі по столицях Европи, ніхто від тієї зустрічі премієрів і міністрів та активних дипльоматів не сподівається винаходу якогось такого чародійного лікарства, яке враз всю хвору Европу вилікувалоб, усуваючи і симптоми недуги і її джерело. Казав недавно віцепремієр Вел. Британії Болдуін, що Европа подабає на дім божевільних і подорож по Европі подабає до проходу по домі для душевно хворих. Порівнання справді досить влучне. Істнують тільки ріжні погляди на те, хто надав Европі того характеру дому божевільних, хто нині ту атмосферу підтримує, де саме істнують осередки тієї недуги і як вона проявляється. Так само, як на повищу драстичну характеристику, всі учасники нинішньої зустрічі у Стрезі напевне однаково однозгідні щодо остраху перед вибухом війни в якійнебудь частині Европи і раді би той вибух бодай відсунути як мога найдальше. А проте в деталях, у подробицях дискусії: де лежить небезпека для мира, хто йому посередньо і безпосередньо загрожує та в який спосіб найкраще здобути ґарантію мира, — істнують великі розбіжности. І тому лікарське консиліюм у Стрезі мабуть не тільки не випише однозгідної рецепти, але й не поставить одної діягнози.

Істнують нині в Европі держави, обхоплені просто якоюсь воєнною панікою. Громадянам тих держав та ще більше їхнім дипльоматам хотілось би жагуче ось-ось вийти з тієї атмосфери вічної непевности. Звідсіль і перебільшені та безпідставні надії на величезні успіхи кожної чергової наради, кожної дипльоматичної подорожі чи зїзду. Ведром холодної води стала безперечно стаття в орґані Мусолінія „Пополо д'Італія“, в якій непідписаний, але аж надто авторитетний автор, перестерігає перед зайвим оптимізмом та поручає своїм землякам найкращий спосіб забезпечити собі спокійний сон: 600.000 вояків під зброєю. Ще конкретніше говорить (поданий на іншому місці) комунікат Райтера, який висловлює офіціяльне становище Англії. Читати цей комунікат треба в цей спосіб: Англія не бачить підстави, щоби вже нині монтувати протинімецький блок, бо є переконана, що при добрій волі (обосторонній) Німеччина може дійти до порозуміння з „котроюсь із сусідніх держав“. Себто, Англія не вважає збірних пактів *єдиним* доцільним способом і допускає ще радше двостороннє безпосереднє порозуміння. Англія поручає дальші розмови з Німеччиною, яка „не сказала ще свого останнього слова“. Від себе заявляє рішуче, що противиться німецьким кольоніяльно-експансивним плянам і — не прийме на себе ніяких більше зобовязань щодо територіяльного стану европейського континенту...

Становище і Італії і Англії більш-менш ясне, але й становище Франції не залишає великих сумнівів. Хоча провідні державні діячі Франції не кваплються до такого союзу з Совітами, який грозить охолодженням взаємин з Англією (офіціяльно ця остання не має нічого проти таких союзів, як кому до вподоби) та остаточним зачиненням дороги до розмов з Німеччиною, проте до такого союзу пре Францію її прилюдна опінія, яку нині оформлюють зьбольшевизовані кадри французького народнього вчительства (на вчительському конґресі співали недавно інтернаціонал та радили під червоними прапорами), скорумпована совітськими фондами французька преса, соціялістична й жидівська протигітлерівська „пропаґанда страхіть“ всіх німецьких еміґрантів, вкінці впливовий „єдиний фронт“ французьких соціялістів і комуністів. І тому під натиском тої прилюдної опінії напередодні Стрези

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ. 5)

Королева і чура.

(Докінчення.)

— Зовсім не дивуюся і не маю права не вірити тобі — пробував я викрутитися. — Тільки...

— Аа, ти може думав, що я про тебе жарти воджу? — знечевя зареготався мій інформатор. — навіть у думці не мав! Адже ж ти є найсоліднішою підпорою старопарубоцького стану. Щоби звести такого „ананаса“ як ти, певне і Матильди мало — жартував безнастанно мій товариш.

Ще в час обіду у пані Марти вибухнув нараз невгамованим реготом і глянув іронічно на мене.

Ще того самого вечора, коли тільки добре смеркло, вибрався я на Ринок. Якось не хотілося вірити у цього мітичного д-ра Петра Левицького, нареченого Матильди, що дивним дивом мав те саме прізвище, що й я. Може справді мій товариш тільки зажартував? Може бачив мене тоді на маскараді і тепер кепкував не жаліючи? Я пробіг під гору кілька сумрачних челюстей камяниць. Аж при кінці довгого ряду будинків відкрив я на одних дверях невеличку, вже добре стерту й заплямлену, візитну картку. „Д-р Петро Левицький“ — прочитав я. Це вже не були слова жартуна товариша, але матеріяльний доказ істнування мого двійника. Правда, мені на імя було Павло. Та на цій записці тоді була тільки перша буква нашого імени. Так, поволі пригадав я всі подробиці цього вечора, що попередив маскові вечорниці. Візиту Мілі, її упадок на сходах, найдену карточку і її зміст. „Д-рові П. Левицькому, до власних рук“. Алеж це був не хто інший, тільки він, Матильдин наречений! Записка попала припадково у мої руки і мені довелось тільки наступати його.

Таке відкриття засоромило мене ще більше. Я згадав Матильдин неспокій, її зрезиґновану мінку. Яку невдячну ролю довелось мені заграти супроти неї! Моя фантастична любовна пригода виявилася справдішньою комедією помилок, маскарадою костюмів і людей, не для кожного приємною. Я нараз збіднів на ту... Матильдину записку, що призначена для кого іншого, перестала бути моєю власністю. З героя романтичної пригоди я став назад життєвим чурою. Ця давня роля у житті тепер соромила мене і перестала мене вдоволяти. Я став оминати Матильду. Думка, що ця дівчина моглаб заговорити до мене, згадати перипетії балевої ночі, нагадати своє тодішнє дивування, жаль і резиґнацію, приводила мене до гарячки. Під претекстом, що виїзджаю зі Львова, змінив я пральню, щоби тільки оминути нагоду побачення з нею. Але і цього було мало для моєї подразненої амбіції. Одного дня вантажний віз заїхав перед стару камяницю і забрав скромне моє добро. Я змінив мешкання. Мешкаю тепер поблизу Замку. Моє вікно виходить на город, що межує з підзамковими плянтаціями. Особливо весною і літом це дуже приємно.

Я почув ще про Матильдине вінчання з д-ром Петром Левицьким. Потім щезла зовсім з мого овиду. Казали, що виїхала зі Львова. Одноманітні будні стерли згодом з моєї памяти образ цієї дівчини. Я не згадував би про неї і сьогодні, якби не дивний припадок, що звів мене з нею знову. Це сталося якось перед роком, на другий день Зелених Свят, коли то наш нарід поминає вмерлих. Була прегарна погода. Маю звичку, у вільні від бюра дні, ходити самотою на проходи. Цього дня я вибрався на Янівський цвинтар. Обійшов могили, послухав народнього співу. Потім пішов я ще трохи у напрямі Клепарівської стації. Повітря було свіже, весняне, прозоре. Вертався я знову повз ворота цвинтаря. Смеркало. Я глянув крізь хвіртку. Долетів до мене запах свіжо розквітлої конвалії. Якийсь запізнений жебрак кидав у вечірній спокій одноманітній шепіт своєї молитви. Тоді знечевя вона підійшла до мене. Була вся в жалобі, з довгим чорним вельоном, що спливав з її капелюха. Я пізнав її по очах, що залишилися великі, матові, гипнотизуючі.

— Давно не бачились, — заговорила перша до мене.

Я поклонився їй мовчки. Стала балакати багато про себе, якби стрінула близького знайомого. Це здивувало мене і вона це запримітила.

— Дивуєтеся, що розказую вам усе, про смерть Петра, самоту мого життя? Адже я все мала велике довіря до вас. Тямите тоді?, усміхнулася.

— Думаєте, ця записка, що помилково попала в мої руки?

Я знітковів.

— Алеж зовсім не помилково, — енергійно заперечила Матильда. Вонаж була призначена для вас.

Щось защеміло у моїх грудях. Я завагався.

— Не розумію вас, — шепнув я.

Усміхнулася меланхолійно. Узяла мене під руку, як тоді, на вулиці, після маскаради.

— Ходіть, — сказала довірливо, — думаю, проведете мене до міста?

Ми стали йти.

— Тепер можу вам все розказати, почала Матильда, цеж було так давно, а Петро, головний герой цих давніх подій, уже не живе. Очі її стали вогкі і Матильда замовкла. Нараз оживилася знову.

— Я вже давно повинна була подякувати вам, сказала наче веселіше, я не скористала з вашої ввічливости не питаючи навіть дозволу.

— Нічого не розумію, — здвигнув я раменами.

— Бачите, тоді, давно... саме цієї ночі, заблукалася, зрештою це не важне, це було давно. Можу вам тільки сказати, що Петро, як багато молодих гарячих голов тоді, належав до підпіль

ри Лаваль і Патьомкін парафували пакт, який передбачує можливість спільної акції Франції і Совітів не оглядаючись на Лігу Націй та який є зновy кроком вперед до тісного франко-совітського союзу.

Чим конкретно закінчиться конференція у Стрезі, годі — очевидно — докладно передбачувати. Можна передбачувати тільки загально фіяско в тому розумінні, що та конференція не пустинить розвитку подій, що їх започаткувала сама Франція: це дорога не колективних пактів гарантії", але саме дорога союзів, політично-військових союзів, що ділять Европу на приятелів і ворогів. Можливо, що у Стрезі винайдуть знову якусь формулу „збірної безпеки мира" — готівкою для цілої Европи — щоби рятувати престіж збанкрутованого східного пакту. Можливо, що радять там над рятуванням престіжу нещасної розброїйної конференції та що вислідом нарад будуть постанови щодо способу полагодження французького відклику до Ліги Націй в справі німецької загальної військової служби і що впадуть у Стрезі нові проєкти рятування установи Ліги Націй.

А проте все воно ледви чи змінить сутню ситуацію. Стреза залишиться одним з етапів, що фігурують в історії післявоєнних змагань Европи петрифікувати той післявоєнний стан. Залишиться поруч із пактом Ліги Націй, з пактом Кельоґа, з реґуляміном розброїйної конференції, і зі стиртою протоколів ріжних конференцій. Збільшиться скількість записаного паперу.

Як працюємо для наших найменших.

ЗАГ. ЗБОРИ Т-ВА „УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА" У ЛЬВОВІ

В салі „Української Бесіди" у Львові відбулися в четвер 11. ц. м. Заг. Збори одної з найбільш активних наших установ — Т-ва „Українська Захоронка", яке робило підсумки своєї минулої праці за мин. рік. Це т-во працює непомітно й тихо, а виконує таку велику ролю в житті українського Львова, що приглянутись до неї дуже цікаво.

На Збори прибуло яких 60 осіб, членів Т-ва, делегатів Митрополії, центр. установ і преси.

Збори відчинила голова Т-ва „Українська Захоронка" п. **Софія Ракова,** вітаючи приявних і згадуючи померших членів т-ва (радн. Стебельського, О. Паньківську, Ю. Бойка, радн. Сосновського, П. Льва і радн. Дзеровича), яких память Збори пошанували, встаючи з місць. Після цього провід Зборів обняла п-і К. Малицька, секретарювала п-і Ріплева.

Після відчитання протоколу з минулорічних Заг. Зборів звіт із праці Т-ва зложила **п-і Донцова.** Він виглядає так:

„Українська Захоронка" — це виховна, добродійна й суспільна установа. Впливаючи на батьків і звязуючись із ними, виховує вона громаду. Зокрема виховує „Українська Захоронка" дітей у передшкільному віці, для чого вдержує у Львові 7 передшкіль, затверджених шкільною владою та 2 світлиці для дітей, в яких діти були під лікарською опікою д-р Рудницької-Кринтальської. В цих передшкіллях працювало 7 фахових учительок, з якими голова відбувала раз у місяць конференцію. У всіх передшкіллях (вул. Руська, Городецька, пл. св. Юра, вул. Личаківська, вул. Софії, вул. Зибликевича і Левандівка) було 260 дітей, з того 131 хлопців і 129 дівчат, а між ними 112 даром. До школи відійшло мин. року з передшкіль 112 дітей. Усі передшкілля коштували 19.398.14 зол., в цю квоту входили 3.755.20 зол. з оплат за діти та 1.124.97 зол. з імпрез, що їх влаштовували передшкілля. Передшкілля влаштували у звітовому році 24 сходин батьків дітей та 49 свят і видали 35.741 обідів. У двох дитячих світлицях (Богданівка, Знесіння Старе) було в томуж часі 50 дітей (24 хлопців і 26 дівчат), з того 30 даром. Світлиці коштували 1.519.09 зол., у що ввійшло 453 зол. з оплат та 201.37 зол. з імпрез. При світлицях відбулося 9 сходин батьків та 11 свят, видано в них 7.371 обідів. Взагаліж у передшкіллях і світлицях було **310 дітей** (155 хлопців і стількиж дівчат), з того **143 даром.** Всі передшкілля і світлиці коштували 20.917 зол. 23 сот., у що ввійшли 4.208 зол. 20 сот. з оплат, 1.326 зол. 34 сот. з імпрез дітей та 861 зол. 95 сот. з імпрез учительок. При них відбулося 33 сходин батьків та 60 свят, а видано в них 44.112 обідів. Кожне передшкілля відбуло в себе Свято Матері, Свято Молоді Рідної Школи, Закінчення Року, св. Миколая, Шевченківське Свято та одну-дві діточі забави. Як добродійна установа займалася „Українська Захоронка" доживлюванням дітей у трьох видах: доживлювання у передшкіллях і світлицях, де діти дістають сніданок та одну поживну страву, доживлювання в діточих харчівнях (дві — на Городецькій та Жовківській), де 300 дітей дістає обід з двох страв та доживлювання на півоселях, в яких діти, що не мають змоги виїхати на вакації, перебувають зранку до 5 год. поп. й дістають сніданок, обід і підвечірок. Контроля Міського Комітету позашкільної опіки виявила в півоселях зразковий і якнайкращий стан. Вся ця праця Т-ва зєднала собі найширші кола громадянства, проте була вона важка, бо без півосель і діточих харчівень коштувала Т-во близько 36 тис. зол., отже Виділ мусів роздобути кожного місяця 3.000 зол. Члени Т-ва, яких є 351, підпомагали виділ у праці, але їх замало. Засідань виділу було 35. Книги Т-ва веде п-і Стефанович, господарськими справами завідують пані Гординська і Роздольська. Виділ створив бібліотеку для учительок, яку веде п-і Павлова, а з доручення його вела уч. Бігунівна курс для провідниць діт. садків у Стрию. П-і Раковська, Федева і Коржинська репрезентували Т-во на У.Ж.К., а голова Т-ва, п-і Ракова, виголосила на ньому реферат про дошкільне виховання. Подякою Митрополитові та добродіям Т-ва, зокрема українським економічним централям, які щиро допомагали йому у праці, закінчила п-і Донцова свій реферат, що цифрами мусить викликати подив для праці виділу Т-ва.

З черги з касового звіту п-і **Ганни Стефанович** довідалися приявні, що приходи Т-ва були 35.698 зол. 6 сот. і такіж були його видатки. У приходах більші позиції дали: оплати — 4.322.43 зол., чинш з камениці Т-ва при вул. Жовківській 2.392.75, жертви й субвенції 8.107.97, імпрези 9.625.37, членські вкладки 3.589.65 та позички 6.121.66 зол. Крім цього Т-во дістало в натурі 1200 кг. муки, 20 сотн. бараболь та 20 тон вугілля вартости 1.392 зол. від маґістрату. У видатках найбільші позиції створили: платні учительок 12.602.48, зворот позичок 7.470.81, підготова імпрез 3.219.89, харчі 2.349.69, чинші 2.710 33 сот. та суспільні обезпечення 2.280.63 зол. Загальний касовий оборот Т-ва **71.146 зол. 62 сотики.**

Третім і останнім звітом Заг. Зборів був звіт референтки півосель „Української Захоронки", п-і **Марії Ганущакової.** Обговоривши широке значіння півосель, що дають величезну поміч бідним і безробітним батькам дітей та дозволяють дітям перевести вакації у сонці й веселости, референтка повідомила Заг. Збори, що минулорічні півоселі, яких було 8 і з яких скористало 587 дітей, коштували Т-во 6.928 зол. 47 сот., на що зложилися головно субвенції 4.150.00 зол. та приходи з осель 1.792 зол. 20 сот. Жертви на півоселі дали смішно малу квоту 204 зол. 8 сот.

У дискусії над поодинокими звітами забирали голос **п-і Малицька, д-р Федак, п-і Ріплева, о. Лала і п-і Каштанюкова,** після чого на внесок голови Контр. Комісії п-і **Кміцикевичевої** Збори ухвалили оплесками абсолюторію виділовим Т-ва.

Нарешті голос забрав голова комісії-матки **о. сов. Лициняк** і на його внесок Збори довготривалими оплесками вибрали головою Т-ва **п-ю Софію Ракову,** що вже кілька літ веде Т-во й віддає усі сили йому, як це з признанням відмічували промовці в дискусії. До виділу вибрали Заг. Збори пані: **О. Гординську, М. Донцову, Ір. Павликовську, А. Стефанович, М. Пастернак, Ст. Павлову, О. Лончинову, М. Мудракову, О. Копачеву, О. Целевич, Ст. Роздольську, О. Будзову, А. Мартюкову, Ст. Монастирську й О. Савчакову,** — а до Контр. Комісії **М. Федакову, Ст. Кульчицьку й О. Ціпановську.**

На цьому Заг. Збори „Української Захоронки" скінчилися, а учасники їх говорили ще довго за чаєм із буфету пань та слідкували за ходом льотерії, яка мала 27 преґарних фантів (образи, подушки й ін.) і 300 льосів по 1 зол.

*

Заг. Збори „Української Захоронки" були одними з найприємніших для часописного звітодавця. Тривали всього дві і пів години, були річеві й ділові, а цифрами й підсумками роботи незвичайно цікаві. Ті цифри, зокрема цифра наших дітей, що їх „Українська Захоронка" рятує від опіки вулиці та винародовлення, повинні притягнути до співпраці з Т-вом все українське громадянство: воно своєю матеріяльною допомогою повинно облекшити важку працю виділових Т-ва, що вся йде під знаком підготови чи не найкращих кадрів майбутніх українських громадян.

(ак)

* * *

...ємної терористичної організації. Ви може чули?

Я заперечив.

— Можете уявити, — говорила далі, — як дуже я боялася за нього. Уже на кілька днів до тої ночі, він попрощався зі мною, наче на смерть. Чи ви знаєте, що значить прощати на смерть найдорожчу людину?, — глянула допитливо на мене Матильда, але не чекала моєї відповіди. Тоді ви прийшли мені чогось на думку. Ви були одного росту з ним і... деколи дивилися на мене. Цеж був доказ мого інстинктовного довіря до вас, і наче тому, щоби дати більше сили своїм словам, Матильда сперлася сильніше на моє рамя. — І тоді, зовсім поважно, зробила я Петрові пропозицію, що Ії певне догадуєтеся. Дивно глянув на мене. „Так, сказав, якби в ніч зі суботи на неділю, ніч маскових вечорниць, можна було постаратися за алібі для мене". Так, він не перечив, це могло мати велике, може рішальне значіння для нього.

— І така була тайна вашої записки?, — спитав я, порушений.

— Так, — притакнула Матильда.

— І хоч здалося на що?

Матильда засміялася і заперечила головою.

— На щастя, це було зайве. Може і не здалоб нінащо, бо ледве, чи повірилиб мені. Алеж ці хвилювання! Боже, що пережила я цієї одної ночі!

— Подивляю вас, — прошептав я.

Ми були вже в місті. Вуличний гуркіт не давав нам говорити. Коли прийшли ми під хату, не вешкала, подала мені на прощання руку і сказала з простотою, так якби кінчила почату думку:

— Тому ви повинні стати моїм другом. Якж завжди мала найбільше довіря до вас.

Від того вечора я справді заприязнився з Матильдою.

Пробна мобілізація сил.

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. У Ліль відбулись збори членів напіввійськової організації „Кроа де Фе" (Вогняного Хреста) при участи 5.000 осіб, які приїхали до Ліль на 1.200 самоходах. Звертають увагу, що згаданих членів візвали несподівано, щоби приїхали на ці збори. „Матен" називає це пробною організацією сил цієї організації.

—o—

Бої з повстанцями в Індіях.

НЮ ДЕЛЬГІ, 12. 4. ПАТ. У північно-східних Індіях дійшло до боїв між повстанцями і британськими військами. Повстанцями проводить факір з Алінгару. Підчас боїв згинуло 18 повстанців, один вояк, шістьох вояків було ранених.

—o—

Справа Академічного Дому.

ЗАЯВА КОМІТЕТУ АКАДЕМІЧНОГО ДОМУ.

Останніми часами зайшли в Академічному Домі між студентами-мешканцями Академічного Дому й його адміністратором поважні непорозуміння, які довели до того, що згаданого адміністратора невдоволені студенти усунули з Академічного Дому. Супроти цих жалюгідних подій Комітет Академічного Дому був приневолений замкнути з днем 10. квітня ц. р. Академічний Дім і доручити його мешканцям із нього виправадитися до часу святочних ферій т. є до дня 18. квітня ц. р. Нове приняття студентів на мешкання в Академічному Домі буде в відповідний час подане до відома в часописах.

Львів, дня 11. квітня 1935.

Комітет Академічного Дому, установлений Виділом НТШ.

За охорону народнього здоровя.

Перед Загальними Зборами Українського Гігієнічного Товариства 14. IV. ц. р. в год. 12-ій в Бесіді.

ЗАВДАННЯ У. Г. Т.

Вже 14. квітня ц. р. вполудне, відбудуться Загальні Збори одного з наймолодших товариств Українського Гігієнічного Т-ва. Тяжке завдання оздоровити свій нарід та охоронити його перед всякими пошестями, суспільними недугами, а передовсім туберкульозою взяло воно на свої несильні плечі.

Чи здаємо собі усі справу з ваги завдання, кількости і якости праці, числа перешкод та кількости працівників на цій запущеній у нас ниві?

Гурток і то доволі малий громадян, серед перешкод чужих, а без підтримки своїх, прочищує шлях цієї неторканої ще ділянки, якою є охорона народнього здоровя.

БРАК ОСВІДОМЛЕННЯ.

На жаль у нас над цією справою мало чомусь задумуються ріжні провідні чинники. Чи направду є важніші справи? Чи народнє здоровя є таке байдуже? Чи воно не цікавить у більшій мірі загалу лікарів, політичних і економічних діячів, провідниць жіноцтва, молоді, селян і робітників?

О, ні! Навпаки, кожний цінить своє здоровля понад всякі скарби, але ставиться до цієї справи радше індивідуально, а не з суспільного становища. Чи старався хтонебудь довідатись про те, що рік-річно на наших землях в Польщі вмирає около 25.000 людей лише на туберкульозу, а вдесятеро стільки є хорих? Чи задумується хто над тим, скільки страти має родина, громада й народи наслідком довгої хороби й смерти дорослих, доволі молодих людей і то страти матеріяльної і в людях, нераз найкращих народніх робітників? А скільки пропадає марно дітей, будучности народу?!

ПРИРОДНИЙ ПРИРІСТ МАЛІЄ.

А природний приріст людности у Польщі, і то головно на наших землях маліє. Це наглядно виказує остання статистика. Великий спадок зазначився в останніх 2—3 роках, найбільше в східних і південних воєвідствах: з 16.1 чи 14.0 на 9.9 чи 9.8 річно, коли в центральних воєвідствах цей приріст держиться на однаковій степі 12.2

Ще некорисніше випадає для нас ця статистика, коли рівняти природний приріст ріжних віросповідань, а саме: римо-католики 12.8, жиди 10.9, правосл. 9.7, гр.-кат. 8.6.

Чи ця статистика не каже призадуматись над справою охорони здоровля і якщо не можна вплинути на збільшення природного приросту, то тимсамим треба розтягнути більшу опіку над здоровям живих людей.

Це зрозуміли культурні народи давно, повели завзяту працю в цім напрямі і мають тепер величаві успіхи.

Не грає в цій праці великої ролі багацтво даного народу, але в першій мірі освідомлення у справах гігієни та охота до праці.

ЯК ЦЯ СПРАВА СТОЇТЬ В ІНШИХ НАРОДІВ?

Для прикладу згадаймо про акцію за народне здоровя у північних народів, данців, норвежців, голяндців і т. п., які займають перші місця у праці над поборюванням туберкульози й коли у нас смертність на туберкульозу на 10.000 людей доходить до 42 річно, то данці своєю невсипущою працею довели до того, що у них смертність є найменша, бо ледви 5/10.000 річно. Дещо вищі цифри є у норвежців і голяндців.

Безперечно, що охороною здоровя опікуються там дуже живо державні органи і великі суми державного буджету йдуть на цю ціль.

Згадаймо в кількох словах про діяльність і участь загалу в ріжних організаціях здоровя.

Членські вкладки протитуберкульозного товариства в Данії з 3.5 міл. населення приносять річно 2.800.000 франків, а збірка з продажі т. зв. квіту жнив приносить 4.200.000 фр.

За це в них на кожного хорого на туберкульозу припадає 1 ліжко в санаторії, коли в Польщі бракує щонайменше ще 30.000 ліжок. Данці завели примус зголошувати хорих на туберкульозу, мають 2.500 лікарів спеціялістів і 7000 сестер оглядачок, які працюють по порадням, що є в кожнім місті і більшім селі. — В Норвегії теж завели примус зголошування хорих на туберкульозу. Організації тут незвичайно сильні: „Червоний Хрест" має 63.000 членів. **Ліга здоровля норвеських жінок має 90.000 членів**, а протитуберкульозне т-во 200.000 чл.

І багато інших прикладів можнаб навести серед інших народів. Ріжні народи всяко хотять розвязати це питання, але всі вони сходяться на одному, а саме пропаганді, яку ведуть з великою впертістю серед найширших мас.

ЯК У НАС СТОЇТЬ ЦЯ СПРАВА?

Ми нині відповідальні за здоровя народу й хоча здані виключно на власні сили, мусимо цю роботу повести по нашій змозі. Не маючи більшої матеріяльної підтримки, треба докласти більше праці. Це завдання зрозумів гурток активних одиниць Гіґ. Т-ва і не вважаючи на брак зрозуміння наших культурних кол почав і веде цю працю, котра за короткий час істнування т-ва є доволі велика. Цим разом хочу підкреслити працю Гіґ. Т-ва за останній звітовий рік.

В першій мірі щораз більшим довірям і признанням тішиться Протитуберкульозний Диспанзер, який маючи апарат Рентгена проводить докладні оглядини хорих на туберкульозу, дає лікарські поради, а навіть досліджує жит-

М. ВОЗНЯК. 2)

ПІД ГАСЛОМ: „НА ДНІПРО! НА ДНІПРО! ДО КИЄВА!".

(Францішек Духінський і українська справа.)

У брошурі **„Stosunki z księciem wojewodą Czartoryskim i jego rodziną Franc. Kijowianina D."** (Париж 1892) оповів Духінський про свій перший виступ в українській справі таке: Опинившись у 1846 р. в Парижі, явивсь він у тому бюрі міністерства внутрішніх справ, яке опікувалося емігрантами всіх країв, і оповів своє положення в батьківщині самому директорові бюра. Зараз по перших словах Духінського він перервав йому менше-більше ось-як: „Франція дуже терпить у своїх відносинах із Росією на тому, що має польських емігрантів, а ви прибуваєте з Києва, себто з першої російської столиці, яка від 200 років по кривавих війнах із Польщею вернулась до Москви. Ви говорите, що киівські росіяни бажають відірватись від Москви. Франція не може вдержувати ворохобників росіян; досить маємо з польськими!" Бачучи, що урядовець щораз більше запалюється, Духінський сказав: „Отже прощаю Францію; одначе заки покину її, послухайте мене, що скажу вам, певне перед швидкою, може голодовою смертю", і почав викладати про ріжницю українців від москалів, про те, як переслідували москалі українців католиків, себто уніятів і українців православних. Урядовець слухав із великою увагою, велячи ждати тим, що приходили до нього в ріжних справах, а Духінський говорив може 20—25 мінут щораз з більшим запалом і вийшов із міністерства такий згрижений, що заквирів із цього. Та „піднесення прапору независимої Малоруси" в французькому міністерстві внутрішніх справ у 1846 р. зєднало Духінському й прихильність кн. воєводи Чарторийського і його тещі княжни Сапіжини

Біограф Духінського Антоні Ґіллер говорить у своїй брошурі **„O życiu i pracach F. H. Duchińskiego Kijowianina** (Львів 1885) гіперболічно про заслуги Духінського для українців, а саме: „Якщо всі приятелі народнього права до волі й незалежности а зокрема справжні слов'яни, повинні бути вдячні Духінському за труд, якого піднявся, так поперед усього українці повинні бути зобовязані йому за те, що поклав науковий фундамент під будівлю їх відродження. Бож ніхто ясніше й сильніше не доказав документами науки й життя тієї ріжниці, яка заходить між ними й москалями, що бажають їх поглинути; ніхто з такою витривалістю не репрезентував їх справи за кордоном, як він; ніхто протягом пів століття між своїми й чужими щиріше не промовляв за їх самостійністю, нарешті ніхто сміливіше від Духінського не заслонював їх муром історії, етнографії й географії від того, щоб не пожерла їх Москва. Хто легковажить цю наукову Духінського оборону, той забуває, що Москва саме на основі науки засудила українців на смерть. Бо з історії, етнографії й лінґвістики, яку сама сфальшувала, витягнула висновок, що українці це один і той самий нарід, що москалі, й заборонила їм працювати над розвитком своєї народности й піднесенням своєї мови до літературного значіння. Заказ друкувати книги в українській мові й навчати цією мови в школах і наказ духовної влади, щоб священики в церквах промовляли по московському, доказує, що Москва на засаді спільного з українцями походження і братерства, яке проголосила, старається їх подібно, як нас поляків, вигубити з обличчя землі".

Одначе, відокремивши слушно історію давньої київської і галицько-волинської держави від історії Росії, Духінський включив її в історію Польщі не звертаючи уваги на те, що робить таку помилку, яку закинув російським історикам. При тому мотиви такого поступку знаходив у таких аргументах, як поява полян над Вислою і Дніпром, яких він ідентифікував. А в тім краще буде покликатись на слова поляка при характеристиці науковости писань Духінського. У вступній статті **„Życie i działalność literacka Franc. Duchińskiego Kijowianina"** до збірного рапперсвільського видання писань Духінського (незакінченого) тодішній бібліотекар польського Національного Музею в Рапперсвілі д-р Station Грабський підкреслював, що писання Духінського „не є історичними писаннями в докладному значінні цього слова". Не малюють вони розвитку суспільної і політичної діяльности польського народу, ні навіть окремих діб і не можна їх назвати методольоґічними, „бо не говорять вони нам нічого про те, як маємо досліджувати минуле, звідки маємо брати відомості про минулу діяльність народів, як віднаходити свідоцтва й памятки минулого, яким способом пояснювати їх і справджувати їх вірогідність, ні тим більше де шукати пояснення стверджених фактів. І не тільки не говорять нічого нам про це... праці Духінського, але, що більше, доказують, що сам Духінський не мав наукової методи історичних дослідів, що не застановлявся глибше над нею, ані не старався особливо здобути її". Бо й був він повним автодидактом, як і стільки інших тогочасних польських еміграційних „істориків". Для Духінського не існували дотогочасні наукові здобутки з поля критики й інтерпретації історичних джерел (Нібур, Ранке), з обсягу методи географічних і антропольоґічних дослідів (Гумбольдт) тощо. Духінський ставив нарівні побіч себе памятки першорядної ваги й дуже сумнівні, а вже його фільольоґічні виводи часто гумористичні.

Менше вже можна дивуватись його довір'ю до „Історії русів", яку називав найгарячішим протестом проти того, що Богдан Хмельницький

...дові умовини хорого вдома при допомозі сестри огладачки.

Щораз більше поширює працю на провінції, закладаючи філії, які вже є в Коломиї, Станиславові, Теребовлі, Сокалі, Мостах Великих і т. п., які працюють під проводом лікарів.

За звітовий рік уладжено 10 гігієнічних виставів по ріжних містах краю, получених з тижневим курсом лекцій про поборювання туберкульози, а це вимагає багато вкладу гроша й праці.

У. Г. Т. веде кліматичну стацію на Соколі в Карпатах, спортову лікарську порадню, що є доказом розуміння Т-ва, яке велике значіння має спорт для культури. Останньо проектують ще шкільну порадню. У. Г. Т. веде теж пропаганду словом і письмом, уладжуючи велику кількість викладів, видаючи популярні гігієнічні книжки й щорічно організуючи місяці для пропаганди боротьби з туберкульозою. Минулого року розмістило на цю тему в ріжних наших часописах 15 статтей, цього року 18 статтей, які мають зацікавити й повчити широкі маси про боротьбу за краще здоровя.

ВІДНОШЕННЯ ДО ЦІЄЇ ПРАЦІ ЗАГАЛУ.

На жаль, треба ствердити брак підтримки моральної й матеріяльної нашої суспільности. Мала кількість членів і то членів паперових не дає змоги фінансово розвивати Т-во й морально підтримати тих, що безкорисно посвячують час і працю для здоровя народу.

Нема в нас такого зацікавлення, як у інших народів і в нашої преси, яка найбільше може причинитися до поширення засад гігієни в найдальших закутинах краю. Де це зрозуміння для охорони здоровя у наших жінок, які найближче стоять цих питань? Чому вони не йдуть слідами жидівських жінок? Де ця поміч наших лікарів і громадських діячів на провінції в цій, так важній справі? Час вкінці взятися до боротьби за здоровя здоровя усім, масово та зорганізовано під проводом Українського Гіг. Т-ва, вступаючи в його члени, а про велику вагу цієї роботи найкраще переконається кожний, хто буде на Загальних Зборах У. Г. Т-ва.

Д-р Роман Осінчук.

Наради у Стрезі протягнуться до суботи.

ОФІЦІЯЛЬНИЙ КОМУНІКАТ

СТРЕЗА, 12. 4. ПАТ. Після вчорашніх нарад оголошено такий комунікат: Вчора в год. 11-ій передполуднем відбулась у музичній салі палати Боромео перша нарада британської, французької та італійської делегацій. Мусоліні привитав сердечно делегації Франції і В. Британії.

Прем. Мекдональд зясував напрямні британської політики. З черги мін. Саймон склав звіт з подорожі до Берліна, обговоривши становище Німеччини др: 1) східного пакту, 2) наддунайського пакту, 3) летунського пакту і 4) Ліги Націй.

Над цими справами розвинулась широка дискусія, яка з перервами на обід тягнулася до год. 19.30.

СТАНОВИЩЕ В. БРИТАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 12. 4. ПАТ. Райтер повідомляє зі Стрези, що британська делегація ясно зясувала своє становище у справах миру і безпеки. В. Британія зробить усе, щоб зміцнити свою солідарність з Францією та Італією. Дискусія велась над відкликом Франції до Ліги Націй у справі заведення військової служби в Німеччині. В. Британія годиться на співпрацю, яка забезпечила б збірну безпеку, але на практичний і можливий до виконання лад. Британські міністри натякнули, що В. Британія згодиться на устійнення висоти зброєнь і на контролю Ліги Націй у справі виконання принятих договорів. Дискусія не виявила покищо основних розходжень між трьома державами. Тому, що в Стрезі мають розглянути багато справ нарада протягнеться до суботи або навіть до неділі.

ЛЬОНДОН, 12. 4. ПАТ. Кореспондент Райтера у Стрезі повідомляє, що наради мали наскрізь інформативний характер.

ПОЛЬЩУ ЗАПРОСЯТЬ ДО СТРЕЗИ?

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен" пише, що Мусоліні запросить Польщу до спільних нарад. „Тан" запевняє, що Мусоліні запросить теж інші європейські держави. „Оссерваторе Романо" підкреслює значіння Польщі для вдержання безпеки у східній Европі.

МУСОЛІНІ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД РОЗЧАРУВАННЯМ.

СТРЕЗА, ПАТ. Щоденник „Пополо д' Італія" оголосив статтю, яку — як кажуть — інспірував Мусоліні, в якій автор остерігає італійську опінію перед безосновним оптимізмом. Стреза не запевнить вічного миру. Він залежить від того, якого у Стрезі нема. Який буде вислід Стрези, коли не буде ні миру ні війни? Єдиним вислідом буде консультація. Деякі засадничі справи, які є на черзі нарад, заторкують безпосередньо Німеччину, Польщу і СССР. Автор статті заперечує буцімто Італія приготовила на конференцію спеціяльний плян. Єдиний плян, яким цікавиться Італія, зводиться до вдержання 600 тисяч озброєних людей. Їм треба дати найновішу зброю і зміцнити морську і повітряну фльоту. Тільки такий плян необхідний, щоб вдержати в Европі мир.

Зміни адміністраційного поділу в УССР.

Центральний виконавчий комітет УССР рішив: 1) змінити межі деяких районів Дніпропетровської округи; 2) змінити межі євсуського району, Донецької округи; 3) перезвати село Царекостянтинівки на Куйбишево, царекостянтинівський район на куйбишівський, 4) створити у Києві дарницьку районову міську раду і прилучити до Києва села Позняки й Осокорки; 5) частинно змінити межі районів Чернигівської округи.

Прибалтійські держави відкинули ґарантії СССР.

ПАРИЖ, ПАТ. Кружляють поголоски, що большевицький уряд звернувся до урядів Естонії, Литви і Латвії з пропозицією, що СССР і Франція заґарантують їхню незалежність під умовиною, що ці держави підпишуть східний пакт. Естонія і Латвія відкинули мабуть цю пропозицію.

РИГА, 12. 4. ПАТ. У Ризі зїхались учора представники трьох прибалтійських держав на нараду. Конференцію скликали несподівано, бо зїзд міністрів закордонних справ Естонії, Латвії і Литви мав відбутися 6. і 8. травня ц. р.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У стейті Ню Джерзі оголосили закон, який забороняє вести пропаганду проти рас і релігій.

— Підчас першого дня нарад у Стрезі представники В. Британії і Франції склали вінці у мавзолею італійського маршала Кадорни у Палленці, місточку недалеко Стрези.

— Недалеко міста Мексику дійшло до бійки між селянами і жандармерією. Селяни захопили ґрунт приватного власника і не хотіли його віддати. Згинуло 14 селян.

— У Марсель дійшло до бійки між соціялістами і прихильниками пос. Сабіяні, провідника „Соціялістичної Акції". Чотири особи ранені.

— Мін. Гірота переслав ноту до уряду Злучених Держав у справі введення нафтового монополю в Манджу-Ко. Міністер запевняє, що Японія не нарушила договору. До порозуміння доведуть тільки безпосередні договори з урядом Манджу-Ко.

...давав Україну москалям. Одначе Духінський оцінював досить вірно до значіння „Історії русів", оцінюючи її „як перший прояв відродження духа як незалежного народу". Згідно з признанням Духінського, як традиція про короля Станіслава Лещинського з польського боку, так традиція про Мазепу й про „Історію русів" із української була духовим джерелом його писань.

У цьому признанні Духінського маємо його власне ствердження, що на його писання і його діяльність треба дивитись із політичного боку. У цитованій уже париській брошурці з приводу свого 25-літнього ювилею згадав Духінський осьтак: „Я провів життя в дорогій моїй батьківщині аж до втечі в 1846. році то в побожності, то як найгарячіший патріот і найбистріший шпигун у сфері найстрашнішого ворога моєї релігії і мого народу, а цим народом однаково для мене дорогим був і українець і поляк, бо я жив життям обох, то було мені легко, як кожному на Русі, хто вважає елементом тубильців і має за головну мету прогнання москалів! Та саме ненависть до Москви незвичайно влекшувала мені способи зеднування православних українців. Я, найневинніший хлопець, увесь для всіх, кормився з найбільшою радістю думкою убити царя! Радів думкою, як пхаю ніж у живі царя, коли висяде з повозу перед домом генерал-губернатора, або в іншому місці! І мій рідний брат, старший за два роки, Володислав-Петро, живився таким бажанням. Я переконаний, що таких було багато між київською молоддю, в основі найневиннішою так, як я. Так то московський уряд витворює злочинців із найневинніших дітей!"

З витвореними в Києві настроями втік Духінський у 1846. р. з Києва через Одесу до західньої Европи з гаслом: „На Дніпро! на Дніпро! до Києва! є, народи Европи; там ваша згода, бо там українці відновлюють свою боротьбу в обороні своєї европейської цивілізації проти Москви, боротьбу, перервану тріюмфом царя над українцями й над польсько-національним сторонництвом короля Станіслава Лещинського під Полтавою у 1709. році!" З приводу цього гасла зазначував Духінський: „Цей саме український прапор, який так войовничо вивісив я в 1846. році, себто перед арештуванням Шевченка, Куліша, Костомарова, спричинив мені багато скорбот, бо багато волинських поляків на скитальстві бачило в мені зрадника батьківщини!" І хоч багато довелось Духінському витерпіти, всеж таки — писав він — „Я не зрадив свого київського прапору, себто незалежної Малоруси (про цілу Русь не було мови)!" Як сам заявив, він не знав особисто Шевченка, Куліша й Костомарова.

Скрізь, де був, у Франції, Італії, південній Словяншині, чи Туреччині, пропаґував Духінський устним словом і пером свою улюблену думку, що „устрій московської суспільности, як устрій суспільностей народів Азії, спертий на комуністичній рівності, рівності ворожій українцям так, як іншим народам европейської цивілізації! Щодо цього українці, навіть православні, ближчі англійцям, португальцям, італійцям, сьогоднішнім американцям, ніж найближчим своїм сусідам москалям". До кінця свого життя ширив своє переконання, що „божа рука тяжить уже над російською державою" і що „московська держава мусить вернутись під тягарем руки справедливого Бога, до меж Великого Московського Князівства"!

(Далі буде.)

Атентат на шефа Г. П. У.

З Москви повідомляють: Літак, який вилетів з Владивостоку до Сахаліну станув у вогні на висоті 3.000 метрів. Літак згорів з шістьома подорожніми і двома летунами. Виявилося, що до вибуху не дійшло в моторі, але в кабіні для подорожних. У Москві переконані, що до катастрофи дійшло внаслідок терористичного замаху і що в літаку була пекольна машина. Прізвищ жертв покищо не устійнили. Відомо тільки, що одним з подорожніх був кол. шеф ГПУ Рищук.

З діяльности Союзу українських совітських письменників.

Дня 3. квітня ц. р. відбулась під проводом І. Кулика нарада членів управи і ревізійної комісії Союзу Совітських Письменників України. А. Сенченко виголосив реферат про консолідацію літературних сил і зміцнення управи Союзу. Пленарне засідання управи Союзу відбудеться 20. квітня ц. р. На черзі нарад реферат Є. Щупака про завдання критики і Колесника про історію української літератури.

—o—

Спільний фронт Франції та Італії.

СТРЕЗА 12. 4. ПАТ. Італійська преса розписується про затіснення співпраці між Італією і Францією. Преса пише, що перший день нарад у Стрезі минув у приязній атмосфері.

Французька преса подає здогади, що французька делеґація буде домагатися поширити савкції пакту Ліґи Націй против напасника і на всі акти нарушення договорів. Становище Франції піддержить Італія. Зате становище В. Британії невідоме. Здійснюються теж поголоски, що у справі наддунайського пакту Італія і Франція співпрацюватимуть над зміцненням ґарантій, щоб вдержати незалежність Австрії.Франція буде домагатись, щоб до цієї співпраці притягнути ще держави Малої Антанти.

Нова конференція при участи Німеччини, Польщі і СССР?

ЛЬОНДОН, 12. 4. ПАТ. Райтер повідомляє зі Стрези, що там обмірковують плян нової конференції на ширших основах, себто при участи Німеччини, СССР і Польщі. Справді подробиць ще не обговорювали, але у Стрезі переконані, що конференція відбудеться у Льондоні. Звертають увагу, що в останніх 24 годинах затіснились взаємини між В. Британією та Італією.

Бельґія скасувала золоту клявзулю.

БРЮСЕЛЬ, 12. 4. ПАТ. Бельгійський уряд скасував золоту клявзулю у приватних зобовязаннях у внутрішньо-краєвому обороті. Таким чином бельгійські довжники могтимуть сплачувати довг після теперішнього курсу бельгійського франка. Цей розпорядок обовязує від 31. березня ц. р.

1.700 комбатантів передасть відзнаку Мусолінієві.

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. „Ле Жур“ повідомляє, що найближчого тижня 1.700 комбатантів з марш. Петеном поїде до Риму, щоб вручити Мусолінієві найвищу військову відзнаку „Медель Мілітер“

НОВИНКИ

— **Запрошення на V. Зїзд Українських Природників і Лікарів,** який відбудеться в днях 20.—22. квітня ц. р., вислано. Товаришів, котрі з якихнебудь причин запрошення не дістали, просимо звертатися по них на адресу: Українське Лікарське Товариство Львів, Підвалля 7. І. — Зїздовий Комітет. 1359

— **Премієра у театрі „Заграва“.** 13. ц. м. виставить у Тернополі театр „Заграва“ під артистичним проводом В. Блавацького нову песу Меріяма-Лужницького „Ой, Морозе-Морозенку“, останню пригоду полковника козацьких військ Станислава, гербу Прус, Мрозовицького. З Тернополя виїзджає театр до Бережан, де крім згаданої песи виставить ще „Ой не ходи Грицю“ і „Крамарі слави“ Паньоля.

— **Реколекції для мужчин** відбудуться заходом Т-ва катихитів в семинарській церкві у Львові, вул. Коперника 36 від понеділка, 15 ц. м. до дня від год. 6 веч. Сповідь буде в пятницю, 19. ц. м. від 5 год. веч., причастя в суботу, 20. ц. м. в год. 7.30 вранці.

— **Народня Організація Українців м. Львова** запрошує своїх членів на анкету Кружка Рідної Школи стрийської дільниці, на день 14. квітня (неділя) ц. р. в год. 11. передпол. в домівці при вул. Супінського 23. Реферує посол д-р Ст. Біляк.

— **Спір за працю письменника** на тему „Чи письменник мусить мати світогляд?“ поведуть М. Рудницький і д-р М. Гнатишак у неділю 14. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Молодої Громади“ (Народня Гостинниця І. п.). Вечір улаштовує „Т-во письменників і журналістів“ із правом вступу на салю також для нечленів.

— **Гарний жест.** Дружина „Театру ім. Тобілевича“ прислала на руки Управи „Кооперативи Український Театр“ 60 зол. — чистий дохід із одної вистави у Перемишлі на кошти лікування О. Кривіцької, що лежить від кількох місяців у Львові. Управа „Народнього Дому“ у Перемишлі відступила на цей вечір салю безплатно. Знаючи незвичайно важкі матеріяльні умовини наших артистів, треба вважати таку пожертву актом великої культури. Хоча О. Кривіцька не є нині членом трупи Театру ім. Тобілевича, яку покинула кілька місяців тому, що перейшовши до „Заграви“, всеж її давні довголітні товариші праці хотіли зазначити цим способом свою симпатію для неї.

— **Пригадка на часі.** Зближається пора уладжування Свята Матери (друга неділя місяця травня). Багато наших установ, що займаються підготовою цього торжества, не знає, де шукати за потрібними матеріялами, які підходилиб на зложення відповідної та доцільної програми цієї імпрези. Тому на іншому місці подаємо окрему інформаційну статейку в тій справі, а тут замітимо, що багато ріжноманітного матеріялу, який надається на зложення добірної програми, найдуть організатори Свят Матери в **травневих** числах дитячого журналика **„Світ Дитини“,** від 1930 р. почавши. Зокрема цьогорічне травневе число (9.) „Світа Дитини“ має великий добір зовсім оригінального матеріялу. Між іншим є там гарна сценка Лідії Горбачевої п. з. „День Мами“ і дитяча ревія пера Антона Лотоцького п. з. „Вітаймо нашу Неньку“. Тому звертаємо на це число увагу всіх заінтересованих, головно наші культурно-освітні установи в краю. Ціна одного числа 50 сот.

— **Загальні Збори Спілки Студентів-українців у Німеччині.** Дня 20. березня ц. р. відбулися в Берліні Загальні Збори Спілки Студентів-українців у Німеччині (заснованої ще 22. січня 1921 р.), на яких вибрано нову Управу Спілки. До управи ввійшли: інж. Дмитро Волощак як голова та П. Кожевників, Д. Садівничий і М. Максимюк як члени Управи. До Ревізійної Комісії ввійшли: М. Слива, Ф. Ємець і Я. Гумовський.

— **Управа Української Громади в Берліні,** вибрана на загальних зборах дня 27. лютого ц. р., почала свою діяльність з днем урядового затвердження 1. ц. м. і влаштовує м. і. спільне свячене на Великдень та Шевченківський концерт у травні ц. р.

— **Цукор для пчіл подешевів.** Львівська Рільнича Палата подає до відома, що ціна цукру для дожививлювання пчіл за 108 кг. з опакуванням льоко цукроварня є 43 зол. До того приходить ще 2 проц. податку і 2 зол. за кошти затроєння. Ціна цукру обовязує від 1. квітня до 31. травня ц. р. Цукор приділюється головно з цукроварні в Городенці. За інформаціями слід звертатися до Рільничої Палати.

— **Метеорольоґічно-астрономічна стація на Чорногорі** має бути збудована цього року державним коштом. Обсерваторія стане на верху Піп Іван (2078 м.) і буде складатися з одноповерхового будинку між двома вежами. З державною телеграфічною і телефонічною сіткою буде получена окремим каблем і власною радіо-телеграфічною стацією. Зі стації можна буде обсервувати не тільки вищі верстви атмосфери, але й стратосферу. Буде в ній ляборaторія для дослідів геофізики, земного магнетизму, астрономії і т. п. Дослідами чорногорської стації буде користуватися державний метеорольоґічний інститут (ПІМ) при передбачуванні погоди.

— **Вибрики молоді супроти туристів.** Міністерство освіти видало розпорядок у справі вибриків шкільної молоді супроти туристів. Тому що шкільна влада одержала від туристичних організацій скарги на невідповідне поведення молоді, міністерство освіти поручило шкільним управам в краю, щоби систематично поучували шкільну дітвору про обовязок поводитися культурно супроти туристів і подорожних. Всякі вибрики молоді супроти подорожних слід якнайгостріше поборювати, впливаючи одночасно відповідними виховними методами на поведення молоді поза школою.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 14539. 10.000 зол. на число 36364. 5.000 зол. на ч. 147161 184309. 2.000 зол. на ч. 64986 111789 174251. 1.000 зол. на ч. 1111[illegible] 134267 136131 138090 145965 160797. 500 зол. на ч. 1748 3193 5459 15965 25529 46674 60814 87[illegible] 100444 102518 114745 147971 174732 175[illegible] 177219. 400 зол. на ч. 12368 28125 32934 [illegible] 54519 56502 62111 71855 89684 996[illegible] 102[illegible] 108982 109241 110584 148982 150538 158665 162[illegible] 166212 174512. 300 зол. на ч. 3668 13291 [illegible] 16994 19074 33332 43376 53594 61976 64[illegible] 66535 66969 71353 73182 91102 114462 114[illegible] 115571 125264 139448 166242 179640. 10.000 зол. на ч. 18991 123657. 5.000 зол. на ч. 14401. 2.000 зол. на ч. 39964 93760 136736 184977. 1.000 зол. на ч. 47589 73798 64611 100845 136316 151795 164[illegible] 500 зол. на чч. 446, 11703, 50856, 61150, 75057, 90911, 93036, 101317, 105619, 112350, 128911, 152434. 400 зол. на чч. 7408, 15110, 14797, 179[illegible], 37183, 45337, 46070, 63872, 64745, 77729, 79[illegible], 95522, 124292, 128543, 151732. 300 зол. на чч. 2724, 6616, 9910, 26333, 34141, 41164, 43546, 54[illegible], 64955, 66650, 96170, 103827, 110820, 115349, 117639, 131396, 150323, 151562, 156519, 163775, 164912, 181190, 181223. 250 зол. на чч. 2650, 4699, 7564, 10699, 18121, 21487, 22405, 230[illegible], 24783, 44818, 55158, 58461, 61990, 62368, 71[illegible], 72270, 72620, 73089, 74279, 84187, 89377, 90395, 90856, 91201, 96596, 102097, 102806, 114786, 118999, 120344, 124754, 125341, 125124 131132, 132147, 133509, 136970, 37113, 140576, 141391, 144301, 144324, 146076, 149320, 149568, 150266, 160042, 169918, 171220, 171373, 174157, 174843, 250 зол. на ч. 448 23370 24570 33267 34795 39398 39448 41468 45427 46752 50805 50311 57393 58316 69877 72080 73242 75048 76259 76429 91184 92972 94377 95293 98671 98940 91184 92972 94377 102782 102864 114047 119753 130913 134045 150142 165478 170959 184551.

— **Засудили комуніста.** Трибунал присяжних суддів у Львові розглядав справу Авраама Фалька, члена КПЗУ, що виголосив комуністичну промову на подвірі гарбарні „Пеліс“. Дістав за те 2 роки вязниці.

— **Жидівська фарма під Львовом.** В Чижикові пов. Львів урухомлено з днем 1. ц. м. жидівську рільничу фарму, що обіймає ріжні ділянки рільництва, огородництва, пчільництва і плекання дробу. Учасники фарми числом 10 приміщені у винайманих будинках, що находяться біля ґрунтів фарми. Тимчасом будується одноповерховий мешкальний дім і господарські будинки. Коли будинки будуть готові, число учасників побільшиться до 20. На фармі заложено шкілку овочевих дерев, крім того приготовляються плянтації білої морви задля плекання шовкопрядки та мала плянтація винограду. Як пише „Хвіля“, матеріяльний бік фарми забезпечений приватними пожертвуваннями.

— **Громовиця над Рівенщиною** перейшла минуто четверга. В селі Ясеневичах грім ударив в церкву, яка швидко станула у вогні і згоріла до тла. Шкоду обчисляють на 60.000 зол.

— **Селянин кандидатом до почесної нагороди.** Польська академія літератури виготовила вже правильник почесної відзнаки т. зв. академічного лавру. Першим кандидатом до такої срібної відзнаки за освітну діяльність і поширення культури став малоземельний селянин Антін Кузьмярський зі села Лятовичі недалеко Маз. Мінська. В своїй скромній хаті назбирав він понад 3 тисячі ріжних книжок, які доходять під саму стелю. З цієї бібліотеки користає ціле дооколо

...селенство. Кузьмірський став збирати ...перед 40 роками і за свій тяжко запрацьований гріш набув бібліотеку, з якої мають ... тисячі інших селян.

— **Новий президент м. Станиславова.** У четвер ... рада м. Станиславова вибрала посла ... Здіслава Стронського президентом міста Станиславова. Всі 42 радні віддали на нього голос.

— **Інтелігенти до вязниць.** Волинські „діячі" ... за одним ідуть за крати на відпочинок. Ледви затихла справа деяких нотарів, урядників ...ного уряду, коморників і інших, Волинь ... нову сензацію. В Рівному начальник скарбового уряду за хабарі просто з кабінету помандрував у кайданах через місто до вязниці. В ... пішов недавно на відпочинок діяч з „...“ за якісь дрібні 12 тисяч зол. А цими днями арештовано добре знаного б. директора ...ної каси й дир. електрівні „Вольт" ..., який з доброго серця видавав позички ... сотні десятків тисяч зол. без належного забезпечення.

— **„Небіжка" вернулася з гробу.** Недавно то ... жінка залізничого дорожника Григ. Скиби ... Зимній Воді під Львовом, 63-літня Пелагія, посварившись з чоловіком, вийшла з дому і більше не вернулась. За кілька днів трамвай на вул. Городецькій переїхав одну старушку, в якій Скиба пізнав свою жінку. Поховав її як слід, ... з родиною поминки і поставив на домовині хрест з написом „Пелагія Скиба" і т. д. ... часу минув тиждень, аж колисьтут у хаті „...сиротілого" вдівця отвираються двері і на порозі станула „похована" Пелагія Скиба. Розлягаються оклики здивування, ну і радости, бо показалося, що розжалена Пелагія поїхала до ... родини в Городку і там спокійно провела ... тиждень. Врешті затужила за чоловіком ... дітьми і вернулась до дому.

— **Зловживання на шкоду населення, що потерпіло від повені.** В Новому Торзі арештовано урядовців повітового виділу Романа Врублевського, Войтіха Банькоша, Барицького і Котарського за зловживання при роздаванні підмог населенню, що потерпіло шкоди від повені. Арештовано теж Маркуса Гроса, купця з Нового Торгу, замішаного в цю справу.

— **Краєва хроніка.** До будинку греко-кат. капітули в Перемишлі добулися в ночі вікном злодії, вибили діру в мурі і дістались до мешкання ... прелата Мриця, а коли там нічого не знайшли ... пустили до о. мітрата Левицького. Тут їх сполошено і злодії втікли, залишивши на памятку ... — Громадського писаря з Білої пов. ... Петра Кунька засуджено за грошеві зловживання на 10 місяців вязниці.

— **По американськи.** Господар Кравзе з Ма... Церейвиці пов. Хойниці вибрав з банку більшу суму грошей. Ледви вернувся додому, перед ... заїхав самохід, з якого висіло кількох замаскованих людців, що увійшли до мешкання і зажадали видачі грошей. Знали видко, що він ... більшу готівку. Коли нападений відмовив, вони побили його, сплюндрували ціле мешкання й забравши гроші, втікли самоходом. Поліція шукає за ними.

— **З Польщі.** У Вільковіцах пов. Бяла відбулося 11. ц. м. вінчання Ігната Дашинського, колишнього краєвого маршала і лідера ППС, зі ... Целіною Кемпнер. Дашинський перебуває на лікуванні в Домі здоровля в Бистрій Шлезькій. — Президент Мосціцький помилував Габріеля Чехуру, засудженого на смерть за вбивство судді Тшоси в Тарнобжегу, замінивши йому кару на досмертну вязницю.

— **Стерилізаційна афера в Стирії.** Жандармерія в Нікласдорфі біля Леобену ствердила, що ... й в околиці находиться багато мужчин, ... яких хтось перевів стерилізацію. Вона розпочала нагляд над підозрілими людьми й остаточно арештувала колишнього студента медицини ... Барсана, румунського громадянина та ... Макса Зеленки, які призналися, що це вони виконували операції. Зеленка вербував кандидатів на евнухів, вистоюючи на залізничому дворці, де вони приїздили зі спеціяльним ... знаком. Він відводив їх до мешкання ..., де ждав на них Барсан і брався зараз до операції, за яку була встановлена такса 85 шілінгів. Барсан і Зеленка управляли свою практику ще від 1932 р. і відповідали вже раз за те перед судом, при чому Барсан дістав 9 місяців вязниці. Обох знову арештовано, а жандармерія старається тепер викрити всіх, що піддалися стерилізації.

— **Ріжні вістки.** Рада Фондації Карнеґі в Газі признала мирову премію 19.000 фльоренів за 1935 р. Лізі Націй; гроші призначені для розбудови радіотелефонічної сітки Ліґи. — Австрійський віцепрезидент ген. Штаремберг здав іспит на пілота. — Португальський президент генерал Кармон дістав титул маршала від парляменту. — В індійському парляменті поставили внесок, щоб заборонити населенню вживати чай. — На совітських летунів Попова і Василевського, що підчас бурі мусіли осісти на степах Сталінградського району (Царицин) напали вовки; летуни ледви втікли. — На острові Трістан де Куня вибудують метеорольогічну стацію. — Підчас виборів на президента стейту Пара у Бразилії прийшло до кривавих бійок; три посли убиті. — У Відні скінчила самогубством наслідком неврастенії відома російська танечниця Софія Несторова-Георгієва, що була рік прімабалеріною в Софії. — В Кантоні підчас кінового сеансу завалився театральний будинок, причому згинуло кільканацять осіб, а кількадесять потовклося.

— **Антени спрямовані на село.** Конфлікт поміж міським голодом розваги і сільським голодом культури є давній і здавалося, що він не дасться полагодити. Радіо, зі всією свідомістю значіння, яке воно має у суспільности, намагається цей конфлікт вирівнати шляхом можливо кращого задоволення суперечних потреб. Треба віддати місту з радієвої програми те, що йому належиться — і віддати селу те, чого воно домагається. Цей принціп можна бачити у кожній точці нової радієвої програми. Вона складена так, щоби заспокоїти розвагу місту і користь селу. Тому міські слухачі повинні тямити і розуміти, що позбавлення їх на кілька хвилин радієвої авдиції є лише дрібною жертвою людини, насиченої культурою, в користь того, хто її прагне. Ця жертва може є лише тимчасова, але покищо вона є конечна. Радіо на селі має вже натепер своїх 30 тисяч абонентів, тобто біля 150 тисяч слухачів. Це є армія поступу на селі. Це є чинник, що приймає з радія вищі інтелектуальні цінности, кращі поняття про життя та працю. Кілька авдицій для них на протязі тижня, є лише мінімальним задоволенням їх потреб. Але власне тому це конечне задоволення потреб села у радієвій програмі не повинно викликати нарікань. Є потішаючим явищем, що саме кількість слухачів на селі та у містечках зростає найшвидше. Тим є нерозроблене поле діяльности для радіофонії, яке почали розробляти не так давно і то з блискучими наслідками. Це є наслідки доцільно перепровадженої акції знижки абонаменту та пропаґандової акції, спертої на суспільних засадах. Що місяця на селі прибуває більш менш 7.000 нових абонентів радія. У селах і містечках працюють вже тепер інструктори, вишколені на спеціяльних курсах радієвого приспособлення. Це повні ентузіязму молоді люди, що працюють не для матеріяльної вигоди, але у зрозумінні ідеї поширюють великий спорт слухання радія. Хоча на разі акція обіймає лише центральні воєвідства, таких курсів відбулося вже біля 50 з трьома тисячами учасників. Не можна забувати, що щойно розпочата акція радіофонізування шкіл є продовженням та розвиненням ідеї радіофонізації села. Відбірник у школі — це перелусім виховування радієвого слухача від наймолодших років, виховування його в цілях вмілого користування радієвою програмою для себе та найближчих осіб. Молодь призвичаєна до радія залишиться йому вірною назавжди. Майбутнє радія є у розповсюдженні його на селі та у малих містечках. Тепер ми наближаємося до сезону, який до деякої міри цю акцію припинить, але майбутня осінь принесе дальші додатні наслідки. Один раз зроблений досвід переконав про величезні можливості

— **Новинки Держ. Льотерії.** Дня 5. н. м. відбулася в Ґенер. Дирекції Держ. Льотерії пресова конференція, на якій дир. Ст. Маркус познайомив приявних зі змінами, введеними до 33 Держ. Льотерії. Найосновніша з тих змін — це нове додаткове єдиникове тягнення, ріжне від 5-ої кляси льотерії тим, що грач, який викупив льос 4-ої кляси, матиме змогу виграти в цьому тягненні даром ще, хоч і невеликі, але в передріздвяному часі дуже потрібні виграні по 100—200 зол., теж і більші, які виплачуватимуть колектори та Ґенер. Дирекція день після тягнення, що відбудеться 20. грудня ц. р. Тягнутимуть з чисел, що не вийшли в ніякій клясі, а стягатимуть з них тільки звичайних 20 проц. для Держ Скарбу. Далі дир. Маркус пояснюючи 50-золотові виграні сказав, що вдійсності не що інше, а ставки дають змогу грачеві без великого риску пробувати дальшого щастя на льотерії та не впливають ніяк на змогу добути й більші виграні. Нарешті зарепрезентував дир. Маркус представникам преси нове льотерійне колесо, краєвого виробу, що прийде на місце дотеперішнього, яке 100 літ уже виконує свою службу. Воно краще тим, що вимішує краще звитки з числами та є в постійному русі, а тим самим не дозволить уже нікому жалітись, що числа недокладно перемішані, як досі було це, коли колесо кожний раз випинали, коли не робила сирітка.

Листування Редакції.

„К. в. З." Вашу цінну статтю отримали. Дякуємо.
Редакція.

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО О. У. Н.

Дня 5. квітня ц. р. відбулася в луцькому окружному суді розправа проти 22-літнього Василя Петрука і 19-літнього Олексія Цесюка з с. Жидичина б. Луцька, обвинувачених у приналежности до О. У. Н., а зокрема В. Петрука, що писав і вислав був православному пароховi Жидичина П. Пятаченкові анонімний лист з вимогою зложити 50 зол. на О.У.Н. Після двогодинної розправи суд засудив: **В. Петрука на 4 роки й 6 місяців вязниці, Цесюка — на 3 роки**, обох з позбавленням гром. прав і врахуванням слідчого арешту. Боронили: Петрука — адв. С. Підгірський з Ковля, Цесюка — адв. Скабалан з Луцька.

ЗНЕСЛИ ПРИПИНЕННЯ КАРИ.

Окружний суд у Рівному відкликав завішення (припинення) кари: Михайлові Медвицькому, Раїсі Зілінській (півтора року вязниці), Андрієві Лобарові, Евгенії Трачуківній, Варварі Шереметівній і Галині Козубській (дім поправи). Всіх їх засуджено 20. грудня 1933 р. у відомому процесі „Юнака", але суд кару їм тоді був припинив. Постанову свою суд мотивує тим, що засуджені „зле поводились". Засуджені внесли скаргу до апеляційного суду в Любліні, але звідти прийшло рішення відмовне, себто присуд окружного суду затвердили.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „ЛЮДИНА, ЩО ПРОДАЛА ГОЛОВУ".

Цікава тема: талановитий бідний журналіст причиняється до незвичайної популярности одного богатого газетного підприємця, пишучи від його імением. Виступає він проти великих фабрикантів зброї, що для власного інтересу пруть до війни, щоб збувати свої вироби. Власник соціялістичного денника придбавши вже імя та гроші своїми статтями йде на компроміс з підприємцями зброї. Вибухає війна. Журналіст, що продав свій талант — теж іде на фронт. Після довгого часу довідується він тим випадково про деякі закулісові нитки інтриги, якою опутав його колишній працедавець. Виринає теж підозріння щодо його жінки, яку він безмежно кохає. Технічно фільма має одну важну похибку: в ній бачимо те, що оповідає герой цієї трагедії, а оповідає він теж те, чого він ніяким робом не міг бачити ані навіть знати. Але глядач може і не запримітити цього серед жвавої акції. Дуже добрі, хоч мало відомі актори.

Дивогляди.

ҐРАМОФОН У ШТАНАХ.

Один льондонський винахідчик збудував малесенький ґрамофон, який назвав кишеньковим. Важить цей ґрамофон 220 грамів і можна носити його зі собою на вулиці. Дома, чи підчас проходу, коли хтось нудиться, можна накрутити собі ґрамофон і слухати. Як буде виглядати вулиця з такими тисячами розспіваними ґрамофонами — жах подумати.

КОРИСТЬ ІЗ ВЯЗНИЦІ.

У Мадриді засудили відомого купця Ґонвалеса за фальшиве банкроцтво. Сидів Ґонвалес у вязниці і вичитав звістку, що якесь видавництво розписало конкурс на повість за 10.000 пезет нагороди. Сів, написав повість і вислав рукопис, очевидячки анонімово. Дістав першу нагороду. Тепер він славний. Уже написав до міністерства справедливости прохання, щоб йому дарували кару. Коли обіцяє, що не буде вже торгувати, а писати романи, певно його звільнять.

Дописи.

КАЛУШ.

Конкурси хорів і драматичних гуртків. З ініціятиви філії „Просвіти“ в Калуші відбуваються в окрузі цієї філії конкурси хорів і драматичних гуртків, що істнують при читальнях „Просвіти“. Читальні поділені на 6 районів по 5—6 пересічно. Досі відбулися змагання в 4-ох районах, а саме: 24. II. н. р. в Новиці з участю читалень з Угринова Старого, Угринова Середного, Завою і Новиці. Виріжнено хор з Угринова Середн. і драм. гурток з Новиці. Дня 10. III. в Загірю, участь брали Хотінь, Загіря і Калуш. Виріжнено: хор з Хотіня і драм. гурток із Загіря. Дня 17. III. в Голині з участю Пійла, Довгої Кал., Тужилова, Голиня, Кропивника і Сівки Кал. Виріжнено: мішаний хор з Тужилова і драм. гурток з Голиня. Дня 24. III. в Підгорках з участю Студінки, Вістової, Мислова і Підгорок. Оба перші місця і за хор і за драм. гурток дістала читальня з Підгірок. Після закінчення змагань, які мають ще відбутися в районі Небилова і Завадки, всі виріжнені хори і драм. гутки візьмуть участь у кінцевих, остаточних змаганнях в Калуші.

Закінчення господ.-ветеринарного курсу у Новиці. В минулому місяці покінчився 6-тижневий господарсько-ветеринарний курс у Новиці, зорґанізований спільними заходами філії „Сільського Господаря“ і Районової Молочарні в Калуші. Курс цей покінчило 42 учасників з 27 місцевостей калуського повіту. Поруч загальних відомостей про раціональну господарку, управу пашних рослин, штучні погної, садівництво, багацько місця присвячено годівлі рогатотої худоби, її недугам та практичній контролі молочности. Референтами були: інж. П. Дубрівний, інж. О. Мельникович, вет. лікар П. Кузняк і проф. Л. Король. Переведений перед окремою комісією іспит виявив високий рівень курсу, при чому курсанти, що ледво покінчили сільську школу, з повним зрозумінням розвязували навіть дуже складні задачі. Контроля молочности, переведена на відступлених деякими новицькими господарями коровах, дала за короткий час (3 тижні) дуже гарні, заохочуючі висліди. Напр. корова господаря Ю. Поповника збільшила під впливом контрольованої годівлі з 9·9 кг. молока при 2·2% товщу на 13·6 кг. молока і 2·9% товщу. На основі обрахунку могла б ця корова збільшити власникові дохід з 18 зол. на 120 зол. річно. Очевидно, що при кращім тваринним матеріялі висліди можуть бути куди більші. На основі підчислень рентовности теперішніх рільних господарств самі курсанти доходили дедукційною дорогою до висновку, що збіжева господарка, яка поголовно панує по наших підкарпатських господарствах, не поплачує, тож треба в підкарпатських умовинах переходити до куди рентовнішої годівельно-пашної господарки. Тому й Районова Молочарня задумує завести контрольну годівлю коров по селах свого району, в початку у двох-трьох; переводитимуть її під наглядом Рай. Молочарні абсольвенти курсу як контрольори асистент. В цей спосіб найде курс і своє практичне пристосування.

ЧОРТКІВЩИНА.

Конкурс хорів та амат. гуртків при читальнях. Філія Т-ва „Просвіта“ в Чорткові уладжує в нашім повіті конкурс хорів та амат. гуртків за первенство. Треба це завдячувати новому виділові й урядовцеві, які енергійною працею хочуть поставити наш повіт на рівні з іншими. Дотепер поділено повіт на такі райони: 1) Район Улашківці, в якому конкурс хорів відбудеться дня 21-го квітня. 2) Район Полівці, в якому конкурс хорів відбудеться дня 5-го травня, а конкурс аматорських гуртків дня 2. червня. 3) Район Бичківці, в якому конкурс хорів відбудеться дня 12-го травня, амат. гуртків дня 9. червня. 4) Район Шманьківчики, в якому конкурс аматорських гуртків відбудеться дня 16. червня. Кінцеві змагання в Чорткові будуть оголошені окремо.

Свято Крут. Заходами „Молодої Громади“ в Чорткові відбулося 8 квітня ц. р. свято в честь поляглих у бою під Крутами. Свято почалось жалібною панахидою за поляглих борців, що її відправив о. Теодор Чубатий, парох Чорткова, в асисті оо. Добрянського і Дзоби в місцевій церкві на Вигнанці. Підчас панахиди співав хор „Чортківського Бояна“. Після панахиди відбувся в саді „Сокола“ концерт при співучасти мішаного хора „Чорт. Бояна“ і мужеського хору з Чорткова. Хор „Бояна“ під батутою дир. Володимира Масевича відспівав „Вкраїно Мати“ і „Засяло сонце золоте“. Продукції „Чортк. Бояна“ випали дуже добре і виявили вправність та певність диригента й повне зіспівання хору, хоч вражала ще непевність деяких хористів; цю непевність треба брати на рахунок того, що ті непевні себе на сцені хористи не приходять точно на проби і тим самим лиш завдають диригентові більше праці та здержують поступ у праці „Бояна“. Члени „Бояна“ повинні завести в себе рішуче більше дисципліну й точність. Мужеський хор під батутою Маркіяна Струка відспівав „Коли Ви вмирали“, „Вязанку стрілецьких пісень“ Гайворонського, „Вязанку“ „За рідний край“. Диригент вложив дуже багато труду над вивченням того молоденького хору, що у нас щойно тепер зорганізувався. Крім кількох старших хористів з „Бояна“ вступили до мужеського хору самі молоді люди, що з них одні співали досі в хорах дуже мало, інші щойно вперше. Та завдяки витревалості диригента хор міг вже виступити на сцені і хор „Прометея“ всі вичислені пісні відспівав без закиду, і що більше — сплою голосів, видержанням темпа та викінченням пісень викликав просто захоплення серед слухачів. Слабше випав тільки „Прометей“. Та це пояснить за трудна для такого молоденького хору, що ставить щойно перші кроки на сцені. І цією маленькою невдачею хористи не сміють зражуватись. Навпаки — треба працювати витревало дальше; а певно мужеський хор дорівнає „Боянові“. На дальшу програму свята зложилися: промова п. Коржана Михайла зі Львова і декламації „Крути“ та „Бій під Крутами“. „Крути“ декламував п. Дусан з Гадинковець, „Бій під Крутами“ п. Лідія Носикова з Чорткова. Обі декламації виголошено з великим зрозумінням і чуттям. Промова п. Коржана була багата змістом, зате виголошена монотонно. Цьогорічне свято Крут випало в Чорткові багато імпозантніше, як у у попередніх роках.

—o—

СПОРТ.

ЧУВАИ — УКРАЇНА.

Змагання перемиського Чуваю з Україною за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 14. ц. м. на грищі Погоні. Початок: год. 11·30 передпол.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 13. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія“.

Неділя, 14. IV. год. 3·30 веч. „Переносини“.

Неділя, 14. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська“.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 13. IV. год. 7·30 веч. „Подружжя метч“.

Неділя, 14. IV. год. 7·30 веч. „Подружжя метч“.

Кіна.

АДРІЯ: „Заглада світа“ Гаррі Піль.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія“.

АТЛЯНТИК: „Московські ночі“.

ВАНДА: „Кавалькада“.

ГРАЖИНА: „Вероніка“ (Фр. Ґаль).

КАСІНО: „Весела вдова“ оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).

КОЛІСЕЙ: „Двобій жінок“ і ревія „Весна, гріх і сміх“.

КОПЕРНИК: „Людина, що продала голову“.

МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра“.

МІРАЖ: „Нана“ з Анною Стен.

МУЗА: „Весняна парада“ (Фр. Ґаль).

ПАКС: „Вірлятко“ та тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антко-поліцмайстер“ (Димша).

ПАН: „Велика парада“, кольороване „Мікі Маус“.

РАЙ: „Каріока“.

СВІТ: „Мікі Маус“, „Новочасний Робінзон Крузо“.

СОНЦЕ: „Небесні птахи“ та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Двобій зі смертю“ і ревія.

УТІХА: „Віва Вілля!“ та ревія.

ХИМЕРА: „Чотирьох джентельменів“ і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Субота, 13. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·15, Симф. концерт, 17·00 Діточий хор, 19·25 „Продана наречена“ опера Сметани, **Братислава** (298,8) 17·15 Форт. ресітал, 18·05 Скрипка. **Прага** (470,2) 10·15, 15·55 Сальон. й легка музика. **Париж** (1648) 20·25 „Мальвіна“ оперетка Гана, **Білгород** (437,3) 20·00 Оп. арії відсп. Івич, **Берлін** (356,7) 20·10 Вес. муз. вечір, **Гайльсберг** (291) 19·25 Солісти (спів, форт.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·10 Вечір Павла Лінка, **Ляйпціг** (382,2) 16·10 Форт. ресітал, 20·10 „Гаспароне“ оп. Мілекера, **Мінхен** (405,4) 13·25 Популярна музика, 18·35 Славні конц. етюди, **Будапешт** (550,5) 12·05, 13·30, 17·20 Музика, 18·30 Спів, 20·30 Скандинавський вечір, **Міляно** (368,6) 17·05 Симф. концерт, 20·45 Опера, **Рим** (4208) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 14. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 12·55 Легка музика, 17·35 Смичк. квартет, 19·10 Твори Ів. і Йос. Штравса, 22·30 Арії, пісні (Розелле сопр.), **Братислава** (298,8) 17·55 Твори Лайоша Бурґена, **Брно** (325,4) 10·00 Весн. мельодії, 17·50 Бах, Гендель, **Прага** (470,2) 12·15 Військ. орх., **Париж** (1648) 16·00 Солісти (муз., сп.), 18·40 Сп. ресітал, 20·00 Давні й нові пісоньки, **Білгород** (437,3) 18·20 Пісоньки, 20·00 Сербський вечір, **Ковно** (1935) 20·05 Спів, 21·45 Бетовенівський вечір, **Берлін** (356,7) 12·15, 13·10 Концерт, **Франкфурт** (251) 18·30 Спів, 20·00 „Польська кров“ оп. Недбаля, **Гамбург** (331,9) 19·00 „Стабат Матер“ ор. Перґолезія, **Кельн** (455,9) 10·00 Молоді композитори (муз. сп.), 21·00 „Ніколай в Італії“ оп. авд. (солісти, хор, орх.), **Ляйпціг** (382,2) 17·00 Саксонська авд. (сп., муз.) **Будапешт** (550,5) 15·30 Циг. музика, 20·05 „Фіялка з Монмонтру“ оп. Кальмана, **Міляно** (368,6) 22·00 „Ель дуо ді Ль'Афрікана“ муз. казка Каваллера, **Рим** (420,8) 11·00 Богослуження з базиліки, 17·00 Симф. концерт, 20·45 „І вагабонді делля стелле“ оп. Руддія.

Львівське радіо.

Субота, 13. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Великі співаки виконавці іт. опер — із гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт орх., спів, 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 14·45 Концерт легкої музики, спів, 15·30 Рецитації вес. прози: фрагм. із повісти Т. Єжа „Історія про правду“, 15·45 Концерт смичк. орхестри, 16·30 Техн. скринька, 16·45 Чвертьгодина скр. романсів у супр. форт., 17·00 Лешно — город Лещинських і Сулковських, 17·10 Найновіші гр. пл., 17·50 Про білого ведмедя, 18·00 Від коминарчика до годинникаря, вес. авд. для дітей з муз., 18·30 Фейл. „Два покоління“, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Пісоньки з гр. пл., 19·15 Львівські вечорі Літ. Памятника, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Спів у супр. форт., 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Вислід льв. фільмового конкурсу, 20·10 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; у перерві: Як працюємо“. „Домашнє господарство мандрівної скрині“, 22·30 Літ. часописи, 22·45 Льожа Глумливців „Діди з під церкви“, 23·20 Легка музика.

Неділя, 14. квітня 1935.

9·30 Ранішня авд., 9·30 Богослуження рел. музика з ґр. пл., 11·15 Трансм. з Ляйпціґа: „Жалібний гимн“ Генделя, 12·15 Сільва рерум, театр. репертуар, 12·25 Орат. концерт (муз., сп.), 14·05 Найгарніша ґр. пл., 15·00 Хліборобська скринька, 15·15 Музика з ґр. пл., 15·22 Огляд ринків рільн. продуктів, 15·35 Популярна музика з ґр. пл., 15·45 Значіння управи пастівних ростин для самовистарчальности господарств, 16·00 Концерт солістів, 16·40 Рецит. прози „Пані Словацька“ (з кн. Волошиновського „Словацький“), 17·00 Концерт сальон. музики. 17·40 Віршики Тувіма для дітей, 17·50 Йорданівський городець, 18·00 Фолькльор Америки (сп., муз.), 18·45 Життя молоді, 19·08 Шубертова музика з гр. пл., 19·45 Подорожуймо: „Лібія, воскресший твір цезарів“, 20·00 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій льв. хвилі, 21·30 Франц. католицька повість, 21·45, 21·46, 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Реклям. концерт, 22·15 Концерт сим. орх., спів, 23·05 Концерт сальон. орхестри.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінґи 25·50—25·80, австр. шілінґи 98·00—99·50, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Доляри 9·00—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·50. 1 гр. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Премівки.

Долярівки 53·00—54·50, Інвестиційні 108·00—112·00, Будівельна 45·50—47·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Гречка на майво	17·25	17·50		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 12. квітня ц. р. кооператива платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·75 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 12. квітня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	I. кл.	„	0·90 „
Старі	„ „	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.